

Nevalstisko organizāciju (NVO) sektora riski un faktori, kas paaugstina iespēju tās izmantot ļaunprātīgos nolūkos^①.

MĒRKIS

NVO sektora noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku novērtējums veikts, lai, apzinot un identificējot riskus, kuriem sektors pakļauts, aizsargātu NVO sektoru no ļaunprātīgas izmantošanas noziedzīgiem nolūkiem (terorisma finansēšanai), kā arī veiktu efektīvu risku samazināšanu un novēršanu, tajā skaitā piemērojot uz riskiem balstītu pieeju.

Risku novērtējuma ietvaros atbilstoši Finanšu darījumu darba grupas (FATF) metodoloģijā norādītajai NVO definīcijai vērtētas šādas NVO:

- ✓ sabiedriskā labuma organizācijas;
- ✓ citas NVO ar šādiem darbības veidiem:
  - reliģiskās organizācijas;
  - labdarības organizācijas;
  - organizācijas, kas nodarbojas ar sociālo palīdzību, izmitināšanas jautājumiem, veselības aprūpi, izglītību, pārstāvniecību vai citu “labu darbu”;
- ✓ NVO, kas nav norādījušas konkrētu darbības veidu vai kā darbības veidu norādījušas “citur neklasificēta biedrība vai nodibinājums”.

NVO izmantošanu ļaunprātīgiem nolūkiem var veicināt šādi faktori, kuriem pastāvēt īpaši piesardzīgām jābūt kā pašām NVO, tā par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu atbildīgajām personām:

- ✓ intensīva naudas aprīte (arī skaidras naudas aprīte);
- ✓ vispusīga darbības joma;
- ✓ nodokļu un grāmatvedības atvieglojumi;
- ✓ galvenais ienākumu gūšanas veids – ziedojumi un dāvinājumi;
- ✓ darbība, kas saistīta ar valstīm, kurās notiek militārie konflikti, vai to kaimiņvalstīm.

Kādā veidā NVO var tikt izmantotas ļaunprātīgi

Noziedzniekiem pašiem radot “likumīgas” NVO, bet izmantojot tās noziedzīgiem mērķiem.

Piemērs: tiek izveidota NVO labdarības palīdzības sniegšanai un ziedojumu vākšanai trūkumcietējiem ārvalstu konfliktu zonās, līdzekļi vēlāk tiek pārskaitīti labdarības vai reliģiskajām organizācijām, kuras darbojas ārvalstīs, bet tālāk tiek sistemātiski nodoti teroristu grupām.

Noziedzniekiem izmantojot likumīgas NVO (NVO to apzinoties vai ne) kā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas kanālus, arī nolūkā izvairīties no līdzekļu iesaldēšanas.

Piemērs: valsts amatpersona, iepriekš vienojoties, pieņem kukuli, kas tiek noformēts kā ziedojums kādai NVO, kurā valsts amatpersonai ir ietekme.

Slēpjot vai padarot neskaidru likumīgiem mērķiem paredzētu līdzekļu novirzīšanu teroristiem (NVO to apzinoties vai ne).

Piemērs: NVO tiek izveidota vai izmantota kā čaulas veidojums, kas pilda starpnieka/“darījuma partnera” lomu kādā terorisma finansēšanas posmā, saņemot līdzekļus, piemēram, ziedojumu veidā, kas vēlāk tiek novirzīti organizācijām, kuras līdzekļus nodod teroristiem.

^① Informatīvais materiāls sagatavots, balstoties uz 2019. gada jūnijā Finanšu izlūkošanas dienesta mājaslapā publicēto ziņojumu “Juridisko personu un nevalstisko organizāciju noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas riski”.

^② FATF Best Practices on Combating the Abuse of Non-Profit Organisations, Recommendation, 7. lpp.